

Body lift na extreem gewichtsverlies doorgaans effectief

In een passende huid

dr. Refaat B. Karim,
plastisch chirurg, Onze Lieve
Vrouwe Gasthuis Amsterdam

dr. Klaas W. Marck,
plastisch chirurg n.p., Goutum

Correspondentieadres:
rbkarim@xs4all.nl,
c.c.: redactie@medischcontact.nl

Beeld: audiovisuele zaken OLVG

Geen belangenverstrengeling
gemeld.

Door middel van 'body lift' zal
bij deze vrouw, die sterk is
afgevallen, worden gewerkt aan
contourherstel van de romp.

Maagverkleining blijkt goed te helpen bij morbide obesitas. Wel resteert na het afvallen hangende en uitgerekte huid, die velen als lastig en lelijk ervaren. Operatief herstel is mogelijk, maar wordt nauwelijks vergoed. Ook ontbreken richtlijnen voor de veiligheid.

Abdominoplastiek, ofwel buikwandcorrectie, is een ingreep die veelvuldig wordt uitgevoerd voor een buikwandsurplus bij gezonde personen met een normaal gewicht, bijvoorbeeld na een zwangerschap. Het is een relatief eenvoudige operatie, waarvan algemeen is aanvaard dat deze verantwoord in dagbehandeling of binnen de setting van een Nederlandse privékliniek met opname-mogelijkheid van maximaal 24 uur kan plaatsvinden.¹⁻³

In opkomst is een andere, veel ingrijpender vorm van contourherstel van de romp: de *body lift*, ook wel *circular torsoplasty* genoemd. Deze ingreep is vooral geïndiceerd na extreem ge-

wichtsverlies, meestal als gevolg van het plaatsen van een maagbandje. Het is belangrijk om deze verschillende ingrepen, beide aan de romp van de patiënt, anders te waarderen wat betreft de perioperatieve setting. In vergelijking met gezonde mensen hebben patiënten met extreem gewichtsverlies namelijk een slechtere algemene conditie. Bij hen worden complicatieratio's tot 50 procent gemeld.⁴ Voorzichtigheid is bij deze ingreep dus geboden.

Erkend

Obesitas is een wereldwijd probleem, vooral onder minderbedeelden in welvarende landen. Wereldgezondheidsorganisatie WHO en

Voor (links) en na de contourhersteloperatie.

Een fraai slotakkoord van een niet altijd gemakkelijk behandeltraject

de Amerikaanse overheid hebben morbide obesitas als ziekte erkend.⁵ Voor de definitie en classificatie van lichaamsgewicht, en dus ook overgewicht en obesitas, wordt de body-mass index (BMI) gebruikt. Morbide obesitas (BMI >40 of BMI >35 + comorbiditeit) gaat veelal samen met uiteenlopende medische problemen, zoals diabetes type 2, hart- en vaatziekten, het metabool syndroom, steatohepatitis, cholelithiasis, artrose en psychische problematiek. In 2002 werd de jaarlijkse economische schade van obesitas door de Raad voor de Volksgezondheid en Zorg geschat op 2 miljard euro.⁶ Zoals voor elke ernstige ziekte, is het noodzakelijk goed geprotocolleerde behandelingen te ontwikkelen. Dit strekt zich uit tot eventueel noodzakelijke bariatrische chirurgie en post-bariatrisch contourherstel.

Lastig en lelijk

In de Verenigde Staten blijkt conservatieve therapie bij zeer veel patiënten niet succesvol te zijn en wordt op grote schaal bariatrische chirurgie toegepast. In Nederland betreft dit vaak een maagverkleining door middel van een maagbandje. Hierna verliest een patiënt met

morbide obesitas een aanzienlijk deel van het lichaamsgewicht. Van de helft van de geoperreerde patiënten is het gewicht tien jaar na de operatieve behandeling nog stabiel.⁷

Ook in Nederland neemt het aantal bariatrische ingrepen snel toe. De verwachting is dat het aantal plaatsingen van maagbandjes de komende vijf jaar bijna zal vertienvoudigen.⁸ Eenzelfde ontwikkeling is te voorzien bij de vraag naar postbariatrische *body contouring surgery*. Veel patiënten die een groot gewichtsverlies hebben bereikt - en dat behouden -, ervaren de rond hun lichaam hangende uitgerekte huid als lastig en lelijk. Operatief herstel hiervan is goed mogelijk en doorgaans effectief. Het vormt dan een fraai slotakkoord van een langdurig en voor de patiënt niet altijd even gemakkelijk behandeltraject.

Er zijn echter twee punten van zorg waar het gaat om de implementatie van *body contouring surgery*: de veiligheid van de ingreep en de vergoeding.

Zorghotel

Body contouring surgery kan een omvangrijke en langdurige procedure zijn die aanmerkelijke risico's met zich meebrengt, mede gezien de soms niet optimale conditie van de patiënt.⁴ Dit stelt eisen aan de indicatiestelling (pre-operatief laboratoriumonderzoek, goede

SAMENVATTING

- Morbide obesitas is een ziekte die gepaard gaat met hoge kosten en veel comorbiditeit.
- De vraag naar postbariatrische body contouring surgery gaat toenemen.
- Body contouring surgery dient zowel veilig als toegankelijk te zijn.
- Nederlandse verzekeraars stellen extreme eisen aan het vergoeden van deze contourchirurgie.
- Duidelijke richtlijnen voor veiligheid en vergoeding moeten worden vastgesteld.

voorlichting), de operateur en de beschikbare medische infrastructuur. De Verenigde Staten kenden het afgelopen decennium een grote toename van bariatrische chirurgie en contourchirurgie. De medische professie heeft daar leerzame ervaring opgedaan met deze problematiek. Eén van die lessen is dat ingrepen als een *body lift* zich niet goed lenen voor dagbehandeling. De opnameduur in de VS varieert van twee tot tien dagen.⁹⁻¹³ In Europa ligt die tussen de drie en 35 dagen.¹⁴⁻¹⁸ Deze discrepantie is vermoedelijk terug te voeren op verschillen in de medische infrastructuur en postoperatieve begeleiding.

Hierbij moet worden opgemerkt dat in de VS de patiënt na behandeling in een privékliniek doorgaans een of meer dagen in een zorghotel of andere faciliteit verblijft waar de mogelijkheid bestaat om bij complicaties onmiddellijk te handelen. In Nederland is het gebruikelijker dat patiënten na behandeling in een privékliniek worden ontslagen en naar huis gaan. Het tweede probleem bij *body contouring surgery* is de vergoeding. Verzekeraars vergoeden het plaatsen van een maagbandje wel, maar stellen extreme eisen aan het vergoeden van contourherstellende chirurgie. Zo extreem, dat de operatie bijna nooit wordt bekostigd. Dit

betekent dat in de praktijk contourherstellende chirurgie alleen is weggelegd voor rijke patiënten, terwijl extreem overgewicht juist veel voorkomt bij minder welgestelden. Veel patiënten aan wie contourherstellende chirurgie wordt onthouden, eindigen zo met een even negatief zelfbeeld als ten tijde van hun extreme overgewicht. Ze hebben het gevoel dat ze worden gestraft voor hun geslaagde gewichtsverlies en zijn even ongelukkig als tevoren, terwijl een *body lift* doorgaans een bevredigend resultaat oplevert.

Toegankelijkheid

Het is van belang dat de Nederlandse Vereniging voor Plastische Chirurgie (NVPC) richtlijnen opstelt die de veiligheid van deze operatieve behandelingen zo goed als mogelijk waarborgen in het gehele traject van pre-, per- en postoperatieve zorg, rekeninghoudend met de doorgaans slechte algemene conditie van de patiënten en de hoge complicatieratio's. Daarnaast dienen de Nederlandse zorgverzekeraars in overleg met de NVPC te komen tot duidelijke richtlijnen voor *body contouring surgery* na extreem gewichtsverlies waarbij de toegankelijkheid voor adequate zorg gewaarborgd is voor deze patiëntencategorie.

